

RICHARD OSMAN

Vienas
malonumas
skaityti.

KATE ATKINSON

Jis grįžo. Ir jis
dar geresnis
nei anksčiau.

JEFFERY DEAVER

ŽMOGUS. MIRES DU KARTUS

NAUJA KETVIRTADIENIO ŽMOGŽUDYSČIŲ KLUBO PASLAPTIS

Rubei ir Soniui —
man taip pasisekė, kad esu jūsų tėtis.
Labai tuo didžiuojuosi.

Silvija Finč svarsto, ar ilgai dar ištvėrs.

Ji pėdina koja už kojos. Zomšiniai bateliai tamsėja, mirkdami rudens balutėse.

Mirtis gaubia ją it smulki migla. Išigėrė į plaukus ir drabužius. Tai mato kiekvienas praeivis, tikrų tikriausiai.

Ar kada nors toji migla išsisklaidys? Silvija viliasi, jog taip, o kartu ir nesivilia.

Kada pastarąjį kartą nutiko kas nors išties gero? Kas nors bent kiek viltingo?

Silvijai maigant pultelyje durų kodą, pro debesis prasiūša saulės spinduliai.

Ji įeina vidun.

PIRMA DALIS

Draugai tikrai aplankys

Kitą ketvirtadienį...

— Kalbėjau su viena moterimi iš Raskino namo*, ji sakė, kad laikosi dietos, — sako Džoisė ir išmaukia paskutinį gurkšnį vyno. — Jai aštuoniasdešimt dveji!

— Vaikštytynės storina, — sako Ronas. — Nes jų kojos plonos.

— Kokia dar dieta, kai tau aštuoniasdešimt dveji? — sako Džoisė. — Ką jau bandė su dešrele tau padarys? Pribaigs? Juk vis tiek ateis ir tavo eilė.

Ką tik baigėsi eilinis Ketvirtadienio žmogžudysčių klubo susirinkimas. Šią savaitę jie nagrinėjo seną spaudos pardavėjo iš Heistingso bylą. Šis nušovė įsibrovėlį iš arbaletu. Pardavėją suėmė, bet įsikišus žiniasklaidai buvo sutarta, jog žmogus turi teisę ginti savo spaudos kioską arbaletu, dėl Dievo meilės. Vyriškis išėjo laisvėn aukštai pakelta galva.

Maždaug po mėnesio policija sužinojo, kad įsibrovėlis susitikinėjo su pardavėjo paaugle dukra, o pardavėjas buvo ne kartą teistas už sunkius kūno sužalojimus, bet tuo metu niekam ši istorija neberūpėjo. Šiaip ar taip, buvo 1975-ieji. Jokių vaizdo kamerų įrašų. Niekas nenorėjo kelti šaršalo.

— Kaip manot, ar šuo būtų geras kompanionas? — klausia Džoisė. — Pamaniau, arba įsigysiu šunį, arba prisijungsiu prie instagramo.

— Nepatarčiau, — sako Ibrahim.

— Oi, tu nieko nepatartum, — sako Ronas.

— Plačiaja prasme, taip, — sutinka Ibrahim.

* Šioje knygoje minimi gyvenvietės namai pavadinti garsių anglų literatūros ir meno atstovų pavardėmis. Džonas Raskinas (John Ruskin, 1819–1900) — anglų meno kritikas, rašytojas.

— Žinoma, nedidelį šunį, — sako Džoisė. — Dideliam neturiu siurblio.

Džoisė, Ronas, Ibrahimas ir Elizabetė mėgaujasi pietumis restorane, įsikūrusiame pačioje Kupers Čeiso gyvenvietės širdyje. Ant stalo stovi butelis raudonojo vyno, o kibirėlyje su ledukais — ir butelis baltojo. Dabar maždaug be ketvirčio dvylikta.

— Tik neimk mažo šuns, Džoise, — sako Ronas. — Maži šunys — kaip maži vyrai: amžinai turi įrodyti savo. Kiauksi ir kiauksi, aploja mašinas.

Džoisė linkteli.

— Tai gal tada vidutinio dydžio? Elizabete?

— Mhm, gera mintis, — atsako Elizabetė, nors iš tiesų ji nesiklauso. Kaip gali klausytis gavusi šitokį laišką?

Bet esmė, žinoma, pagauna. Elizabetė niekuomet nepraranda budrumo, kad kas nors svarbaus nepraslystų pro ausis. O per daugelį metų teko šį tą nugirsti. Pokalbio nuotrupą viename Berlyno bare. Palaidaliežuvio ruso jūreivio, laisvu laiku išlipusio į krantą Tripolyje, balbatavimą. O šiuosyk, ketvirtadienį per pietus mieguistoje senjorų gyvenvietėje Kente, pokalbis, regis, sukasi apie tai, kad Džoisė nori šuns. Vyksta diskusija apie dydžius, Ibrahimas abejoja. Visgi Elizabetės mintys klaidžioja visai kitur.

Laišką nematoma ranka pakišo jai po durimis.

Brangioji Elizabete,

kažin, ar beprisimeni mane? Gal ir ne, bet, nors rizikuoju pasirodyti pasipūtėlis, kažkodėl manau, kad prisimeni.

Ak, tie netikėti likimo vingiai! Vos įsikėlęs šią savaitę sužinau, kad mes nuo šiol kaimynai. O, kokia nuostabi kompanija! Tikriausiai galvoji, kad šiais laikais čionai visokių nukaršusius pašlemėkus įsileidžia.

Senokai nesimatėme, bet pamaniau: kaip būtų nuostabu po tiekos metų atnaujinti mūsų pažintį.

Gal norėtum išgerti su manimi Raskino name 14? Ikurtuvių proga? Jei taip, ar tiktų rytoj trečią popiet? Atsakyti nebūtina, vis tiek lauksiu su buteliu vyno.

Būtų tikrai smagu tave pamatyti. Turėtume daug ką vienas kitam papasakoti. Juk tiek vandens nutekėjo, ir visa kita.

Labai tikiuosi, kad mane prisimeni, ir labai tikiuosi pamatyti tave rytoj.

*Senas tavo bičiulis
Markusas Karmaiklas*

Tas laiškas niekaip neišaina Elizabetei iš galvos.

Pastarąjį kartą Markusą Karmaiklą ji matė vėlų 1981-ųjų lapkritį, vieną labai tamsią ir labai šaltą naktį prie Lambeto tilto. Temzė buvo atslūgusi. Iškvėpiamas oras šaltyje virto baltais garų debesimis. Ten buvo visa jų komanda, visi — savo srities specialistai, o Elizabetė vadovavo. Jie atvažiavo baltu vanu „Transit“, neva priklausančiu „Dž. Prokteris: langai, latakai. Viskas numatyta“, aptriušusiu iš lauko, užtat viduje švytinčiu naujumu, pilnu mygtukų ir ekranų. Jaunas konstebelis atitvėrė priekrantės ruožą, buvo uždarytas ir Alberto krantinės šaligatvis.

Elizabetė su saviškiais nusikerėplino žemyn akmeniniais laipteliais, apsamanojusiais, slidžiais ir mirtinai pavojingais. Atoslūgis paliko lavoną, pusiausėda atsirėmusį į artimiausią akmeninę tilto atramą. Viskas buvo atlikta nepriekaištingai, Elizabetė tuo pasirūpino. Vienas iš komandos narių iščiupinėjo drabužius ir išnaršė storo palto kišenės. Jauna moteris iš Haigeito padarė nuotraukų, o gydytojas konstatavo mirtį. Buvo aišku, kad vyras nušoko į Temzę kiek aukščiau prieš srovę. Arba buvo nustumtas. Tai nuspręs koro-

neris. Kažkas viską surašys raporte, o Elizabetė tik pridės apačioje savo inicialus. Gražiai ir tvarkingai.

Kelionė atgal ir aukštyn slidžiaisiais laipteliais su lavonu, gulinčiu kariniuose neštuvuose, užtruko. Jaunasis konsteblis, nvertiantis džiaugsmu, kad jį pakvietė pagalbon, pargriuvo ir susilaužė kulkšnij. Tik to jiems ir trūko. Pareigūnui buvo paaiškinta, kad jie kol kas negalės iškviesti jam greitosios pagalbos. Jaunuolis šią žinią priėmė gan supratingai. Šiaip ar taip, po kelių mėnesių jį netikėtai paauskštino tarnyboje, taigi ilgalaikės žalos nebuvo padaryta.

Mažasis Elizabetės būrys galiausiai užlipo į Alberto krantinę ir įkrovė kūną į baltąjį „Transit“. „Viskas numatyta.“

Komanda išsisklaidė tamsoje, liko tik Elizabetė su gydytoju. Abu sėdėjo vane, vežančiame lavoną į morgą Hampšyre. Elizabetei anksčiau nebuvo tekę dirbti su šiuo daktaru — plačiapečiu, raudonskruosčiu, tamsiais, žilstančiais ūsais, — bet jis pasirodė ganėtinai įdomus vyriškis. Įsimintinas. Juodu diskutavo apie eutanaziją ir kriketą, kol gydytojas užsnūdo.

Ibrahimas aiškina savo tiesą rodydamas į Džoisę vyno taure:

— Bijau, kad išvis nepatarčiau įsigyti šuns, Džoise, nei mažo, nei vidutinio, nei didelio. Tik ne dabartiniame gyvenimo etape.

— Och, tik nepradėk, — sako Ronas.

— Vidutinio dydžio šuo, — sako Ibrahimas, — tarkim, terjeras, gal Džeko Raselo, gyvena maždaug keturiolika metų.

— Kas taip sako? — klausia Ronas.

— Sako Šunininkų klubas, jei norėtum su jais pasiginčyti, Ronai. Ar norėtum su jais pasiginčyti?

— Ne, man ir tavęs užtenka.

— Tai va, Džoise, — tęsia Ibrahimas, — tau septyniasdešimt septyneri?

Džoisė linkteli ir priduria:

— Kitais metais sukaks septyniasdešimt aštuoneri.

— Na, tai savaime suprantama, — sutinka Ibrahimas. — Taigi, kadangi tau septyniasdešimt septyneri, turime pagalvoti apie tai, kiek dar gali tikėtis nugyventi.

— O, taip! — sako Džoisė. — Man patinka paspėlioti. Kartą ant pirso net būriaisi taro kortomis. Būrėja išpranašavo, kad paveldėsiu palikimą.

— Jei tiksliau, turime pasverti, kokia tikimybė, kad gyvensi ilgiau nei vidutinio dydžio šuo.

— Niekaip neatsistebiu, kodėl tu, vyruti, taip ir nevedei, — sako Ronas Ibrahimui, traukdamas iš kibirėlio su ledukais butelį baltojo vyno. — Juk tu tikras auksaburnis. Kam nors papildyti?

— Dėkoju, Ronai, — sako Džoisė. — Kliūstelėk iki kraštų, kad nereikėtų dažnai pilstyti.

Ibrahimas tęsia:

— Septyniasdešimt septynerių metų moters tikimybė pragyventi dar penkiolika metų siekia penkiasdešimt vieną procentą.

— Kaip smagu, — sako Džoisė. — Aš, beje, taip nieko ir nepaveldėjau.

— Taigi, jei dabar įsigytum šunį, Džoise, ar jį pergyventum? Štai kur klausimas.

— Aš pergyvenčiau šunį vien iš piktumo, — sako Ronas. — Mudu sėdėtume priešinguose kambario kampuose ir spoksotume vienas į kitą nenuleisdami akių, laukdami, kuris pirmas nusibaigs. Ir tai būčiau tikrai ne aš. Kaip derantis su „British Leyland“* septyniasdešimt aštuntaisiais: vos tik vienas iš jų šutvės pakilęs išėjo į tualetą, žinojau, kad jie mūsų rankose. — Ronas užsivertęs taurę nugurkia gerą gurkšnį vyno. — Niekad neik į tualetą pirmas. Užrišk mazgu, jei reikia, bet neik.

— Tiesa ta, Džoise, — sako Ibrahimas, — kad gal pergy-

* *British Leyland Motor Corporation* buvo stambi britų automobilių pramonės korporacija.

ventum, o gal ir ne. Penkiasdešimt vienas procentas. Tas pat, kas mesti monetą, ir aš nemanau, kad verta rizikuoti. Negalima mirti anksčiau už savo šunį.

— Čia sena egiptiečių patarlė ar sena psichiatrų patarlė? — klausia Džoisė. — Ar pats sugalvojai?

Ibrahimas vėl palenkia taurę į Džoisę — ženklas, jog ketina pasidalinti dar vienu išminties perlu:

— Turi mirti anksčiau už savo vaikus, suprantama, nes išmokei juos gyventi be tavęs. Bet ne savo šunį. Šunį išmokai gyventi tikrai *su* tavimi.

— Na, tikrai suteikei peno apmąstymams, Ibrahimai, ačiū, — sako Džoisė. — Nors ir šiek tiek beširdiškai. Kaip manai, Elizabete?

Elizabetė girdi, nors mintyse ji vis dar sėdi smarkiai spaudžiančio vano gale su lavonu ir ūsuotuoju gydytoju. Ne vienintelis toks atvejis jos karjeroje, bet pakankamai neįprastas, kad įstrigtų į atmintį. Visi, pažinoję Markusą Karmaiklą, būtų tai supratę.

— Ibrahimio logika nugincijama, — sako Elizabetė. — Įsi-gyk šunį, kuris jau senas.

Ir štai Karmaiklas vėl pasirodė, po šitiekos metų. Ko jis nori? Draugiškai pasišnekučiuoti? Jaukaus prisiminimų vakaro prie židinio? Kas jį žino.

Sąskaitą jiems prie stalo atneša nauja aptarnaujančio personalo narė vardu Popė*. Ant dilbio ji išsitatuiravusi ramunę. Popė dirba restorane jau beveik dvi savaites. Kol kas atsiliepiamai nekokie.

— Tu mums atnešei dvylikto staliuko sąskaitą, Pope, — sako Ronas.

Popė linksi:

— Ak, taip... Tai žioplė... O kuris jūsų staliukas?

* Angliško vardo Poppy reikšmė — aguona.

— Penkioliktas, — sako Ronas, — kaip matyti iš didelio numerio penkiolika ant žvakės.

— Atsiprašau, — sako Popė, — bet reikia atsiminti maistą, kur jį nešti, dar tie numeriai... Na, kaip nors įsikirsiu.

Mergina grįžta į virtuvę.

— Ji labai geranoriška, — sako Ibrahimas, — bet šiam darbui visiškai netinka.

— Užtat kokie gražūs jos nagai, — sako Džoizė. — Nepriekaištingi. Juk nepriekaištingi, Elizabete?

Elizabetė linkteli:

— Nepriekaištingi.

Ne vienintelis dalykas, ką ji pastebėjo apie Popę, kuri išdygo tarsį iš niekur, žioplą mergina su tais savo nagais. Bet dabar Elizabetei ramybės neduoda kiti dalykai, tad Popės paslapčiai teks palaukti.

Mintyse vis iškyla laiško eilutės: *Kažin, ar beprisimeni mane?.. Juk tiek daug vandens nutekėjo...*

Ar ji prisimena Markusą Karmaiklą? Koks kvailas klausimas. Tai ji rado Markusą Karmaiklą vandeniui atslūgus kniūbsantį prie Temzės tilto atramos. Tai ji padėjo vidury nakties užnešti jo kūną tais slidžiais akmeniniais laipteliais. Tai ji sėdėjo per pėdą nuo jo lavono baltame vane „Transit“ su langų valymo paslaugas reklamuojančiu užrašu. Tai ji pranešė tragišką žinią jaunai jo žmonai ir stovėjo prie kapo duobės per laidotuves, nes derėjo išreikšti pagarbą.

Taigi, taip, Elizabetė labai puikiai prisimena Markusą Karmaiklą. Bet laikas grįžti į restoraną prie staliuko. Imkis vieno dalyko po kito, ne visko iš karto. Ji pakelia taurę su baltuoju vynu.

— Ibrahimai, skaičiai — dar ne viskas. Ronai, tu mirtum pirmiau šuns. Vyrų vidutinė gyvenimo trukmė daug trumpesnė nei moterų, ir prisimink, ką tau sakė šeimos gydytojas dėl cukraus kraujyje. Džoizė, mes abi žinome, kad tu jau apsisprendei. Paimsi

šunį iš prieglaudos. Jis jau dabar tupi kažkur vienišas, žvelgdamas liūdnomis akimis, ir laukia nesulaukia tavęs. Tu neatsispirsi. O mums visiems, beje, tavo šuo suteiks daug džiaugsmo, taigi galime liautis apie tai diskutavę.

Na štai, vienas reikalas išspręstas.

— O gal man prisijungti prie instagramo? — klausia Džoisė.

— Neturiu supratimo, kas tai yra, taigi mielai prašom, — sako Elizabetė ir išbaigia savo vyną.

Numirėlio kvietimas pasimatyti? Ką gi, geriau pagalvojus, ji sutinka.

2

— Aną vakarą žiūrėjome „Antikvarų keliones“*, — sako vyresnysis inspektorius Krisas Hadsonas, barbandamas pirštais į vairą, — ir parodo moterį su tokiom puodynėm, o tavo mama pasilenkia prie manęs ir sako...

Policijos konstablė Dona De Freitas trenkia galva į daiktinę.

— Sere, meldžiu, nereikia. Nuoširdžiai meldžiu. Nekalbėk apie mano mamą bent dešimt minučių.

Krisas Hadsonas turėtų būti jos mentorius, tiesiantis Donai kelią į Kriminalinių tyrimų skyrių, bet niekaip šito neatspėtum, pamatęs, kaip juodu bendrauja vienas su kitu: be menkiausios pagarbos, o tiksliau, be galo familiariai. Toji draugystė sužydėjo kone nuo pat jų susitikimo akimirkos.

Neseniai Dona supažindino Krisą, savo viršininką, su Patricija, savo mama. Manė, kad tuodu galėtų sutarti. Pasirodė, kad jie sutaria taip gerai, jog Donai tai ėmė nebeatikti.

Anksčiau sekimo operacijos su Krisu Hadsonu būdavo daug smagesnės. Abudu paerzindavo vienas kitą, rengdavo žodines viktorinas, liežuvaudavo apie seržantą, naujoką Ferheivene, kuris vietinei parduotuvės savininkei, prašiusiai patarimo dėl apsauginių grotų, netyčia nusiuntė savo penio nuotrauką.

Jie juokdavosi, valgydavo, spęsdavo pasaulio problemas.

O dabar? Kai sėdi Kriso „Ford Focus“ vėlų rudens vakarą, nenuleisdami budrių akių nuo Konės Džonson garažo-sandėliuko? Dabar Krisas turi „Tupperware“ indelį su alyvuogėmis, morkų lazdelėmis ir humusu. Tą „Tupperware“ indelį nupirko jos mama, humusą pagamino jos mama ir morkas lazdelėmis supjaustė jos

* „Antiques Roadshow“ — „BBC One“ televizijos programa apie antikvarinių daiktų vertintojus, keliaujančius pas paprastus žmones įvertinti jų įsigytų antikvarinių daiktų.

mama. Kai Dona pasiūlė nusipirkti „KitKat“, Krisas pažvelgė į ją ir pasakė: „Tuščios kalorijos.“

Konė Džonson — draugiška vietinė narkotikų prekeivė. Na, šiais laikais gal labiau didmenininkė. Maždaug prieš metus pradingo du broliai Antonijai iš Sent Lenardso, kurie kelerius pastaruosius metus kontroliavo prekybą narkotikais šiose apylinkėse, o atsivėrusią tuštumą užpildė Konė Džonson. Ar ji tik užsiėmė didmenine kvaišalų prekyba, o gal buvo ir žudikė, — dar klausimas. Šiaip ar taip, todėl Dona su Krisu šią savaitę ir sėdi forde, vis nutaikydami žiūronus į vieną Ferheiveno garažų-sandėliukų kompleksų.

Krisas numetė šiek tiek svorio, gražiai apsikirpo ir avi jo amžiui deramais sportbačiais. Viską padarė taip, kaip Dona jam patarė. Tačiau Dona išnaudojo visas įmanomas gudrybes ir meilistikavimus, kad kaip nors įkalbėtų, įtikintų, padrąsintų Krisą skirti bent truputėlį dėmesio savo išvaizdai, o pasirodė, jog tereikėjo sekso su jos motina, kad pažadintų jo motyvaciją keistis. Norėti reikia atsargiai.

Dona atsilošusi susmunka sėdynėje ir garsiai atsidūsta išpūsdama žandus. Nužudytų dėl batonėlio „KitKat“.

— Gerai, jau gerai, — sako Krisas. — Nagi, šnipinėjau, šnipinėjau ir viena akim regėjau... kai ką iš G raidės.

Dona pažvelgia pro langą. Toli apačioje matyti garažų-sandėliukų eilė. Vienas iš jų priklauso Konei Džonson, naujajai Ferheiveno prekybos kvaišalais vadeivai. Ar reikia sakyti — „vadeivei“? Už garažų-sandėliukų komplekso — jūra. Lamanšo sąsiauris, juodas it rašalas, tik mėnesiena nusidabruoja paskiras bangeles. Toluomoje, prie pat horizonto, žiba švieselė.

— Garlaivį? — sako Dona.

— Nea, — atsako Krisas purtydamas galvą.

Dona atsisėda tiesiau, kad geriau matytų garažus-sandėliukus. BMX dviračiu prie Konės garažo-sandėliuko pririeda figūra

su gobtuvu ir padaužo į duris. Metalo dundesys silpnai girdisi net ant kalvos.

— Gangsterį? — sako Dona.

— Nea, — atsako Krisas.

Dona žiūri toliau. Durys atsidaro, vaikinukas užėina. Ir taip visą dieną, kiekvieną dieną šitaip. Kurjeriai zuja pirmyn atgal. Išėina su koku, ekstaziu ir hašišu, grįžta su grynaisiais. Nepaliaujamas judėjimas. Dona žino, kad dabar pat įsiveržę į garažą-sandėliuką rastų dailią krūvelę visokių kvaišalų, nuobodžiaujančių tarpininką, sėdintį už stalo, ir jaunuolį su dviračiu. Tačiau komanda tyko. Fotografuoja visus įeinančius ir išėinančius, seka iš paskos, kad ir kur tie žmonės vyksta toliau, bando nusipiešti kuo detalesnę Konės Džonson veiklos paveikslą. Nori surinkti pakankamai įrodymų, kad vienu ypu susemtų visus. Jei pasiseks, priešaušriu bus surengta keletas reidų. Jei dar labiau pasiseks, bus pasitelktas specialiųjų policijos operacijų būrys, ginkluotas pneumatiniiais taranais, skirtais durims išversti, o vienas iš specialiųjų policijos operacijų būrio pareigūnų pasitaikys vientulys.

— Geltoną striukę? — sako Dona, pamačiusi moterį, kopiančią keliuku į kalvą, ant kurios įrengta automobilių stovėjimo aikštelė.

— Nea, — atsako Krisas.

Stambiausia žuvis, žinoma, buvo pati Konė Džonson. Tai dėl jos čia sėdi Krisas ir Dona. Ar Konė nužudė du konkurentus? Ar jai pavyko nusiplauti rankas?

Kartais tarp jaunųjų dviratininkų sušmėžuoja ir pažįstamų veidų. Ferheiveno narkotikų pasaulio vyresniųjų. Visų pavardės įtrauktos į sąrašus. Jei Konė nužudė brolius Antonijus, tikrai veikė ne viena. Ji ne kvailė. Ir, tiesą sakant, anksčiau ar vėliau pastebės, kad yra sekama. Tada reikalai prislops. Taps mažiau pastebimi. Taigi, kol gali, policija renka visus įmanomus įrodymus.

Dona net pašoka, kai į šoninį langą jos pusėje pabeldžia

krumplys. Pasukusi galvą mato geltoną į kalvą lipusios moters striukę. Lange pasirodo besišypsantis veidas ir du puodeliai kavos. Dona pastebi pasišiaušusių šviesių plaukų kupetą ir raudono lūpdažio brūkšnį. Ji nuleidžia langą.

Moteris pasilenkia, toliau šypsosi.

— Ką gi, mūsų nesupažindino, bet manau, kad jūs — Dona ir Krisas. Atnešiau kavos iš degalinės.

Ji ištiesia puodelius. Dona ir Krisas susižvalgę juos paima.

— Esu Konė Džonson, bet tikriausiai ir patys žinote, — sako moteris. Ji patapšnoja per striukės kišenes. — Dar nupirkau bandelių su dešrelėmis, gal norite?

— Ne, ačiū, — sako Krisas.

— Taip, dėkui, — sako Dona.

Konė paduoda Donai bandelę popieriniame maišelyje.

— Bijau, kad nieko nepaėmiau policininkei, kuri fotografuoja pasislėpusi už šiukšlių konteinerių.

— Ji vis tiek veganė, — sako Dona. — Iš Braitono.

— Na, aš tik norėjau prisistatyti, — sako Konė. — Galite drąsiai mane suimti kada panorėję.

— Ir suimsime, — sako Krisas.

— Kokie jūsų akių šešėliai? — klausia Konė Donos.

— Patės Makgrat* „Gold Standard“, — sako Dona.

— Sodrūs, — sako Konė. — Na, mes darbus šiandien baigėme, jei ką, tad galite važiuoti namo. Žinote, per pastarąsias dvi savaites jūs matėt tik tai, ką norėjau jums parodyti.

Krisas gurkšteli kavos.

— Tikrai iš degalinės? Labai skani.

— Įsigijo naują kavos aparatą, — sako Konė ir, išsitraukusi iš vidinės striukės kišenės voka, paduoda Donai. — Štai, čia jums. Yra jūdviejų nuotraukų ir nuotraukų visų kitų aplink besi-

* Patricia Anna McGrath — garsi britų makiažo menininkė.

šlaisčiusių pareigūnų. Mes irgi mokame žaisti. Tik lažinuosi, kad nematėt, kaip jus fotografuoja. Kelis jūsiškius netgi palydėjo iki namų. Anądien matė jus, Dona, pasimatyme. Gražus vaizdelis, bet galėtumėt susirasti geresnį, mano nuomone.

— Aha, — sako Dona.

— Tai aš jau eisiu. Buvo smagu pagaliau asmeniškai šnektelėti. Miriau iš noro su jumis susipažinti. — Konė pasiūnčia jiems oro bučinį. — Neužmirškite mūsų.

Konė atsitiesia ir nueina nuo fordo link pasirodžiusio už jo reindžoverio. Keleivio durelės atsidaro. Konė įlipa, ir ją nuveža.

— Ką gi, — sako Krisas.

— Ką gi, — sutinka Dona. — Kas dabar?

Krisas gūžteli.

— Puikus planas, bouse, — sako Dona. — Tai ką tu ten šnipinėdamas pastebėjai? Iš tos G raidės?

Krisas pasuka raktą uždegimo spynelėje ir užsisega saugos diržą.

— Gražų tavo mamos veidą. Jis iškylo man prieš akis, vos tik užsimerkiu.

— Jėzau Kristau, — sako Dona. — Paprašysiu, kad mane perkeltų.

— Gera mintis, — sako Krisas. — Bet juk palauksi, kol prispausim Konei Džonson uodegą, ką?

Džoizė

Noriu, kad vėl nutiktų kas nors įdomaus. Nesvarbu kas.

Galėtų kilti koks gaisras, bet tik kad niekas nenukentėtų. Noriu tik liepsnų ir gaisrinių. Visi stovėtume ir žiūrėtume su gertuvėmis rankose, o Ronas šūkaliotų gaisrininkams patarimus. Arba meilės romaną, va kas būtų tikrai smagu. Pageidautina, mano pačios, bet aš ne gobši, svarbu, kad kiltų bent koks skandaliukas, tarkim, dėl didelio amžiaus skirtumo ar kažkam staiga prireikus keisti klubo sąnarį. Gal koks gėjų meilės romanas? Kupers Čeise tokių dar neturėjome. Manau, visiems patiktų. Arba kieno nors vaikaitis galėtų sėsti į kalėjimą. Arba kilti potvynis, kuris niekam nepakenktų. Na, žinot, ką turiu omenyje.

Kai pagalvoji, kiek čionai neseniai numirė žmonių, gan sunku vėl imti krapštinėtis sode ir žiūrėti senas „Tagarto“* serijas. Nors „Tagartas“ man patinka.

Kai buvau slaugytoja, pacientai mirdavo nuolat. Krisdavo kaip musės. Nesupraskit manęs neteisingai, aš niekad nieko nenužudžiau, nors būtų buvę lengva. Lengviau nei gydytojams. Anuomet gydytojus labai tikrindavo. Šiais laikais turbūt tikrina visus, bet lažinuosi, kad panorėjus įmanoma ir šiais laikais.

Ibrahimas nenori, kad įsigyčiau šunį, bet neabejoju, kad jį perkalbėsiu. Nė mirkelti nespėsit, o jis jau neužsičiaups: šuo tą, šuo aną. Ir lažinuosi, kad veršis į eilės priekį jį pavedžioti. Ak,

* „Taggart“ — škotų detektyvinis serialas.

kad taip prieš trisdešimt metų Ibrahimas būtų papuolęs į mano nagus!

Sasekse, visai šalia sienos su Kentu, yra gyvūnų prieglauda. Ten visko gali rasti. Kačių ir šunų, kaip įprasta, bet dar ir asilų, triušių ir jūrų kiaulyčių. Niekad nemaniau, kad ir jūrų kiaulytes reikia gelbėti, bet tikriausiai reikia. Mus visus kartais reikia gelbėti, tai kuo jūrų kiaulytės kitokios? Peru valgo jūrų kiaulytes, žinojot? Anašyk rodė per „Maisto meistrą“*. Na, tik paminėjo, iš tikrųjų nevalgė.

Daug šunų iš Rumunijos. Juos ten išgelbėja ir atveža čia. Nežinau, kaip atveža, šito reikės paklausti. Nemanau, kad prigrūda pilną léktuvą šunų. Gal dideliu sunkvežimiu? Na, kažkaip, matyt, sugalvojo. Ronas sako, kad jie los su užsienietišku akcentu. Ak, tas Ronas.

Mes žiūrėjome prieglaudos svetainėje ir, eik tu sau, kad jūs pamatytumėt tuos šunis. Yra vienas toks vardu Alanas. Krito man į akį. „Nenustatytos rūšies terjeras“, pasak aprašymo. „Ir aš tokia pati“, — pamaniau, kai pamačiau. Alanui šešeri metai, sako, neturėtum keisti šuns vardo, nes jie prie jo pripranta, bet šuns Alanu aš nevadinsiu, kad ir kaip mane spaustų.

Gal išprašysiu Ibrahimo, kad mane ten nuvežtų kitą savaitę. Pastaruoju metu jis visai pakvaišo dėl vairavimo. Rytoj netgi važiuoja į Ferheiveną. Kai prasidėjo tos žmogžudystės, jis tikrai išlindo iš savo kiauto. Važiuoja šen, važiuoja ten, lyg koks Murėjus Volkeris**.

Man vis neišeina iš galvos keista Elizabetės nuotaika per pietus. Ji klausėsi, bet nesiklausė. Gal kas negerai Stivenui? Pamenat, tai jos vyras. O gal dar neatsigavo po Penės? Šiaip ar taip, kažkas

* Originalus pavadinimas „MasterChef“ — realybės šou, pradėtas kurti Jungtinėje Karalystėje, kuriamas ir rodomas daugelyje šalių.

** Graeme Murray Walker (1923–2021) — garsus anglų automobilių ir motociklų sporto komentatorius, žurnalistas.

nedavė Elizabetei ramybės, ji buvo užsigalvojusi, o tai visuomet reiškia, kad virš kažkieno galvos tvenkiasi tamsūs debesys. Tegali tikėtis, kad ne virš tavo.

O aš mezgu. Taip, tikrai, įsivaizduojat?

Įsikalbėjau su Diedra iš „Virbalų ir plepalų“ būrelio. Jos vyras buvo prancūzas, bet ne per seniausiai mirė. Regis, nukrito nuo kopėčių, o gal sirgo vėžiu, nepamenu. Diedra mezga labdarai nedideles draugystės apyrankes ir davė man pavyzdį. Mezgi jas įvairiausių spalvų, žiūrint, kam nori skirti. Žmonės sumoka už jas tiek, kiek nori, o visi pinigai tenka labdarai. Aš į savąsias pridėdu blizgančių žvynelių. Pavyzdyje nėra blizgančių žvynelių, bet pas mane stalčiuje daugybė jų mėtosi nuo amžių amžinųjų.

Elizabetei numezgiau raudonos, baltos ir mėlynos spalvos. Tai buvo mano pirmas blynas, ir apyrankė išėjo truputį kreiva, bet Elizabetė nė žodeliu apie tai neužsiminė. Kai paklausiau, kokiai labdaros organizacijai ji nori skirti savo pinigus, atsakė, kad „Gyvenimui su demencija“. Tik tokia užuomina apie Stiveną, ir daugiau apie tai nekalbėjome. Bet kažin, ar ilgai dar išlaikys jį šalia savęs. Demencija keliauja kaip ledlaužis, nesustabdoma ir neapgręžiama. Vargšė Elizabetė. Suprantama, vargšas ir Stivenas.

Numezgiau draugystės apyrankę ir Bogdanui, geltonos ir mėlynos spalvų, mat klaidingai maniau, kad tokių spalvų Lenkijos vėliava. Anot Bogdano, Lenkijos vėliava raudona ir balta, o jis, reikia manyti, turėtų žinoti. Jis sako, gal aš sumaišiau su Švedijos. Gal ir sumaišiau. Geris būtų mane pataišęs. Kaip visi puikūs vyrai, Geris žinojo visas vėliavas.

Anądien mačiau Bogdaną su ta apyranke. Jis keliavo dirbti į statybų aikštelę ant kalvos ir man pamojavo, o jam ant riešo — toji apyrankė, apvyniojusi tatuiruotes, vaizduojančias dievaižin ką. Kvaila, žinau, bet niekaip nesulaikiau šypsenos. Blizgantys žvyneliai švytėjo saulėje, švytėjau ir aš.

Elizabetė savosios dar nebuvo užsimovusi, bet aš jos nekalti-

nu. Pamažu įgundu megzti, šiaip jau, bet mudviem nereikia jokių apyrankių, liudijančių, kad mes draugės.

Praeitą naktį sapnavau namą, kuriame apsigyvenome su Geriu vos apsivedę. Mes atidarėme duris ir radome dar niekad nematytą kambarį, ir puolėme kurpti planus, ką su juo daryti.

Nežinau, kiek metų buvo Geriui, jis buvo tiesiog Geris, bet aš buvau tokia kaip dabar. Mudu lietėme vienas kitą, juokėmės, kūrėme planus — du žmonės, kurie anksčiau niekad nesimatė. Čia stovės gėlės vazonas, o ten — kavos staliukas. Meilės reikalai.

Kai pabudau ir suvokiau, kad Gerio nebėra, man vėl iš naujo plyšo širdis, ir aš verkiau, verkiau... Jei visi rytiniai kūkčiojimai Kupers Čeise susilietų į vieną, įsivaizduoju, kad skambėtų kaip paukščių giesmės.